

Abstracts mondelinge presentaties

beelden van producten die per fase in dit programma ontwikkeld worden, zijn: themarapporten en quick scans (verkenning), krachtenveld analyse (organisatie) checklist kwaliteitsbewuste manager en ontwikkeling licht versie SchoolSlag (uitvoering) en ontwikkeling evaluatie-instrument voor wijkgerichte aanpak (evalueren).

In deze interactieve presentatie geven we een kort overzicht van producten en de eerste resultaten van de (tussen)evaluatie van het programma Lokaal Gezond.

Tot slot laten we zien wat de stand van zaken is mbt de ontwikkeling van een set van prestatie-indicatoren vanuit het programma Lokaal Gezond.

Prevalenties en determinanten van allergische ziekten: een verkennend onderzoek onder middelbare scholieren in Oost-Nederland

J.A.P. Dezentje,¹ A. Haveman-Nies,¹ A. Wijga, M.G.P. Zuidgeest¹
¹GGD Gelre-IJssel, Doetinchem

E-mail: J.Dezentje@ggdgelre-ijssel.nl

Op het moment zijn allergische ziekten de meest voorkomende chronische ziekten onder kinderen in de Westerse wereld. Naar schatting is de prevalentie tussen de 15 en 30%. Veel onderzoekers suggereren dat de oorzaken van de hoge prevalentie liggen in de veranderende Westerse leefstijl van de laatste 20 tot 30 jaar. In deze Westerse leefstijl spelen veranderingen in het milieu, naast veranderingen in leefstijl, een belangrijke rol. Echter, in Nederland is nog maar weinig bekend over het voorkomen van allergische ziekten, de oorzaken ervan en de ervaren ziektelast. Daarom is het belangrijk om dit goed in beeld te krijgen.

De 'Elektronische Monitor en Voorlichting Studie' (E-MOVO) is ontwikkeld om de gezondheidsstatus en leefstijl van 13,873 jongeren in de klassen 2 en 4 van 144 middelbare scholen in de provincies Gelderland en Overijssel te monitoren. De gegevens zijn verkregen door een internet vragenlijst.

Van de jongeren lijdt 18.2% aan een allergie en 9.9% aan astma. Meisjes (20.4%) hebben vaker een allergische ziekte dan jongens (16.1%). De prevalentie van allergieën en astma is hoger onder adolescenten met een Marokkaanse of Surinaamse herkomst dan onder Nederlandse adolescenten. Jongeren met een hoge Sociaal Economische Status (SES) hebben vaker een allergische ziekte dan jongeren met een lage SES. De verschillen in allergie- en astmapercentages in de verschillende SES- en etniciteitscategorieën kunnen een gevolg zijn van een verschillend binnenmilieu in deze categorieën. Urbanisatiegraad is een afgeleide factor van de buitenmilieufactor lokale luchtverontreiniging. Er is een positieve associatie tussen urbanisatiegraad en astma.

Bij de leefstijlfactoren lijden jongeren die meer dan 1 keer per week roken beduidend meer aan allergische ziekten en astma dan jongeren die minder dan 1 keer per week roken. Psychisch ongezonde adolescenten hebben vaker last van allergieën en astma dan psychisch-gezonde adolescenten.

Allergische ziekten zijn veelvoorkomende ziekten in Oost-Nederland. De persoonsfactoren geslacht, etniciteit en SES, en de leefstijlfactoren roken en psychische gezondheid zijn geassocieerd met allergie. De factoren etniciteit, urbanisatiegraad, roken en psychische gezondheid zijn geassocieerd met astma.

Pesten in Nederland: etnische verschillen?

A.G. van Dorst,¹ C.H. Wiefferink,¹ J. ter Beek²

¹TNO, Leiden

²NIGZ, Woerden

E-mail: anne.vandorst@tno.nl

Pesten is een veel voorkomend probleem op scholen, tussen de 8 en 46% van de kinderen wordt gepest. Over de relatie tussen etniciteit en pesten is echter weinig bekend, al zijn er wel aanwijzingen dat niet etniciteit op zich een risico factor is, maar het behoren tot een etnische minderheid van de klas. In dit onderzoek wordt de relatie tussen etniciteit en pesten nader onderzocht door na te gaan of er 1) etnische verschillen zijn m.b.t. pesten, en 2) etnische verschillen zijn in de manieren van pesten?

Voor de evaluatie van een anti-pest programma gebaseerd op het Noorse programma van Olweus (1991), wordt op 50 scholen in Nederland de pestmeter afgenomen. In deze pestmeter zijn vragen opgenomen over pesten en gepest worden, over verschillende manieren van pesten, zoals slaan, uitschelden, uitsluiten en pesten via internet en over etniciteit. Verder gaven docenten de etniciteit van de kinderen op de klassenlijst aan.

In oktober 2006 is de pestmeter afgenomen bij leerlingen van groepen 6, 7 en 8 (n=2425).

Voorlopige analyses wijzen uit dat 33.9% van de kinderen aangeeft dat minimaal één ouder niet in Nederland is geboren. In totaal geeft 15.8% van de kinderen aan dat ze 2/3 keer per maand of vaker gepest worden en 4.5% van de kinderen dat hij/zij 2/3 keer per maand of vaker een ander kind pest. Verschillen tussen etnische groepen werden alleen gevonden voor Marokkaanse kinderen. Vergeleken met Nederlandse kinderen, geven Marokkaanse kinderen vaker aan dat ze gepest worden (OR: 1.56; BI: 1.00-2.45) en dat ze vaker andere kinderen pesten (OR: 2.73; BI: 1.39-5.35). Verder lijkt er een trend te zijn dat Marokkaanse kinderen vaker via internet gepest worden, vergeleken met Nederlandse kinderen. Resultaten van verdere analyses, o.a. de samenhang tussen pesten en behoren tot een etnische minderheid in de klas, zal op het congres worden gepresenteerd.

Deze voorlopige resultaten geven aan dat Marokkaanse kinderen vaker pesten en gepest worden, vergeleken met Nederlandse kinderen. De manier van gepest worden lijkt niet verschillend naar etniciteit.

Programmeerstudie 'aanbevelingen onderzoek en implementatie op het terrein van bevorderen stoppen met roken'

R.J.J.M. van den Eijnden,¹ M. Kleinjan,¹ J. Bouwens,² L. Peters²

¹IVO, 's-Hertogenbosch

²NIGZ, Woerden

E-mail: Eijnden@ivo.nl

In opdracht van ZonMw hebben het IVO en het NIGZ in 2006 een programmeerstudie uitgevoerd met als doel aanbevelingen te doen voor onderzoek en implementatie op het gebied van preventie roken en passief roken en het bevorderen van stoppen met roken. In deze presentatie zal verslag worden gedaan van de bevindingen ten aanzien van het bevorderen van stoppen met roken. Daarbij staan de volgende drie vragen centraal: (1)